

Olli-Poika Parviainen vihr ym.

Kirjallinen kysymys seksuaalisen väkivallan torjunnasta

Eduskunnan puhemiehelle

Seksuaalisen väkivallan kohteeksi voi joutua kuka hyvänsä. Useimmiten uhri on nainen. Osassa tapauksista tekijä ja uhri eivät tunne toisiaan ennestään, ja väkivalta tapahtuu yllättäen. Vielä tavallisempaa kuitenkin on, että uhri ja tekijä ovat toisilleen tuttuja, tutustumassa toisiinsa tai parisuhteessa keskenään. Seksi ilman suostumusta on seksuaalista väkivaltaa. Tätä tosiasiaa eivät muuta flirttailu, lyhyt hame, humala tai yhteinen parisänky.

Raiskaus rikkoo ihmisen fyysisen ja psyykkisen koskemattomuuden rajat. Se on perustavanlaatuisen yksilön seksuaalisen itsemääräämisoikeuden loukkaus. Raiskauksen uhrien ihmisoikeudet eivät kuitenkaan toteudu Suomessa: vain harva raiskausrikos ilmoitetaan poliisille, ilmoitettuja raiskauksista vain pienessä osassa tapauksia nostetaan rikossyyte eivätkä lainsäädäntö ja oikeuskäytäntö varmista riittävää oikeudellista suojaa rikosten uhreille.

Kun Suomen seksuaalirikoslainsäädäntöä viimeksi uusittiin, monissa asiantuntijoiden ja järjestöjen lausunnoissa toivottiin suostumuksen puutteen lisäämistä raiskauksen tunnusmerkistöön. Suostumuksen puute terminä kuitenkin puuttuu laista edelleen.

Kansainvälisten sopimusten pohjalta Suomi on jo sitoutunut siihen, että suostumusperusteisuus on raiskausmääritelmän ydin, kun Istanbulin sopimus tuli Suomessa voimaan 1. elokuuta 2015. Kuitenkin sopimuksen ratifiointiprosessin aikana seksuaalirikoslainsäädäntöä uusittaessa vuonna 2014 Suomessa todettiin, ettei ole tarvetta ottaa suostumusta mukaan raiskauksen tunnusmerkistöön. Suostumuksen puutetta ei siis terminä ja tunnusmerkkinä lakiin lisätty.

Nyt Suomen lainsäädäntö lähtee liikkeelle siitä, että raiskaukseen liittyy väkivaltaa tai sen uhkaa tai tilanne, jossa uhri ei kykene puolustautumaan tai ilmaisemaan tahtoaan esimerkiksi pelkotilan, sairauden tai tiedottomuuden takia. Tämä on johtanut jopa siihen, että aikuisen tekemää 10-vuotiaan väkisinmakaamista ei ole oikeudessa tulkittu raiskaukseksi.

Seksuaalirikoksia käsittelevä luku Suomen rikoslaissa tulee muuttaa niin, että suostumuksen puute nostetaan raiskauksen määritelmän ytimeen.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Aiotaanko rikoslakia muuttaa siten, että se ottaa huomioon suostumuksen puutteen raiskauksen tunnusmerkistössä ja

Kirjallinen kysymys KK 571/2017 vp

miten huolehditaan, että viranomaisilla on tarpeeksi sekä tietoa, osaamista että resursseja raikaustapausten käsittelemiseen asianmukaisesti?

Helsingissä 12.12.2017

Olli-Poika Parviainen vihr
Satu Hassi vihr